Intern ondersteuningsdocument

2020-2021

Inhoud

1. Algemeen 4
1.1. Onderwijsteam 4
1.2. Leerlingpopulatie 4
1.2.1. De Hoekstee 4
1.2.2. De Kievitshoek 4
1.3. Doelstelling en visie ondersteuningsstructuur 5
1.3.1. Missie en visie onderwijsteam 5
1.3.2. Visie leerlingondersteuning 5
1.4. Definitie leerling met specifieke onderwijsbehoeften 5
1.5. Taken leerkrachten, directeur en intern begeleider 6
1.6. Samenwerking met ouders 6
2. Interne ondersteuningsstructuur 7
2.1. Ondersteuningsniveaus 7
2.1.1. Niveau 1: basisondersteuning 7
2.1.2. Niveau 2: ondersteuning binnen de groep 8
2.1.3. Niveau 3: specifieke extra ondersteuning na intern onderzoek 9
2.1.4. Niveau 4: specifieke extra ondersteuning na extern onderzoek/begeleiding 9
2.1.5. Niveau 5: grenzen extra ondersteuning bereikt 10
2.2. Opbrengst- en handelingsgericht werken 11
2.2.1. Opbrengstgericht werken 11
2.2.2. Handelingsgericht werken 11
2.2.3. Waarnemen - observeren, toetsen en signaleren 13
2.2.4. Begrijpen - analyseren, interpreteren en onderwijsbehoeften formuleren 15
2.2.5. Registratie 15
2.2.6 Besprekingen 16
2.2.7. Plannen - doelen stellen en plannen ontwerpen 16
2.2.8. Realiseren - handelen, reflecteren, monitoren 18
2.3. Overgang naar andere groep of school 18
2.3.1. Overgangsprotocol 18
2.3.2 Overgang naar andere basisschool 18
2.3.3. Overgang naar het voortgezet onderwijs 18
2.3.4. Verwijzing naar het speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs 19
2.4. Dossiervorming 19

2.4.1. Privacy 20
3. Mogelijkheden en grenzen van ondersteuning 21
3.1. Passend onderwijs PO 2203 21
3.2. Basis- en extra ondersteuning 21
3.2.1. Beschrijving basisondersteuning volgens PO 2203 21
3.2.2. Beschrijving extra ondersteuning volgens PO 2203 22
3.3. MonPas 22
3.3.1. Monitor basisondersteuning 22
3.3.2. Diversiteitsmeter 23
3.3.3. Expertise Scan 23
3.4. Externe contacten 23
4. Literatuur 27
Bijlagen 28
Bijlage 1: Toetskalender 2020-2021 29
Bijlage 2 Planmatig werken 2020-2021 31
Bijlage 3 Kijkwijzer groepsanalyse 32
Bijlage 4: Voorbeeld Cito groepsanalyse M- en E-toets 34
Bijlage 5: Schema zorgniveau 35

1. Algemeen

Dit Intern Ondersteuningsdocument beschrijft de wijze waarop de begeleiding van de leerlingen op obs De Hoekstee en obs De Kievitshoek is vormgegeven. In het eerste algemene hoofdstuk wordt de context geschetst waarbinnen de ondersteuningsstructuur functioneert. Hoofdstuk twee belicht de organisatie en de inhoud van de begeleiding. Het derde hoofdstuk gaat in op mogelijkheden die onze scholen kunnen bieden om leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften te begeleiden, evenals de grenzen aan deze begeleiding.
Dit document richt zich tot ouders, verzorgers, externen en (nieuwe) collega's. Voor de leesbaarheid is gekozen voor 'ouders', 'leerkracht' en 'leerling'. Daar waar 'hij' wordt gebruikt kan ook 'zij' gelezen worden.

1.1. Onderwijsteam

Vanwege het teruglopen van het aantal leerlingen zijn De Hoekstee in Vledder en obs De Kievitshoek in Wilhelminaoord sinds het schooljaar 2016/2017 een onderwijsteam met één directeur en één intern begeleider. De teamleden op beide scholen werken samen en werken toe naar een gedeelde visie. De scholen hebben elk hun eigen identiteit behouden.
Binnen Stichting Talent zijn specialisten op het gebied van taal/lezen, rekenen, bewegingsonderwijs, gedrag, het jonge kind en hoogbegaafdheid/talentontwikkeling. De specialisten binnen het onderwijsteam worden op beide scholen ingezet.

1.2. Leerlingpopulatie

Met ingang van het schooljaar 2020/2021 beoordelen wij de leerresultaten aan het einde van de basisschool aan de hand van een nieuw onderwijsresultatenmodel. Een belangrijke wijziging betreft de manier waarop we rekening houden met de leerlingenpopulatie (de schoolweging). In het nieuwe onderwijsresultatenmodel gebruiken we de gemiddelde schoolweging van 3 schooljaren als maat voor de leerlingenpopulatie. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) berekent de schoolweging van een school op basis van de volgende kenmerken:

- het opleidingsniveau van de ouders
- het gemiddeld opleidingsniveau van alle moeders op school
- het land van herkomst van de ouders
- de verblijfsduur van de moeder in Nederland
- of ouders in de schuldsanering zitten.

De schoolweging loopt van 20 tot 40. Hoe lager de schoolweging, hoe minder complex de leerlingenpopulatie en hoe hoger de resultaten die we van de school mogen verwachten. De frequentieverdeling is redelijk normaal verdeeld. Er zijn relatief weinig scholen met een lage schoolweging en relatief weinig scholen met een hoge schoolweging. De meeste scholen hebben een schoolweging rond het gemiddelde, dat iets onder 30 ligt.

1.2.1. De Hoekstee

Obs De Hoekstee telt op 1 oktober 2020 110 leerlingen, verdeeld over 75 gezinnen. De school werkt met vijf groepen, waarvan vier combinatiegroepen, te weten groep 2-3, groep 4-6, groep 5-6, en groep 7-8. Groep 1 is een enkele groep, waarin de instroom van kinderen die 4 jaar zijn geworden plaatsvindt. De Hoekstee heeft een schoolweging van 27,98

1.2.2. De Kievitshoek

Dit schooljaar bezoeken 60 leerlingen, verdeeld over 41 gezinnen, obs De Kievitshoek. De school

werkt met vier combinatiegroepen, te weten groep 1-2, groep 3-4, groep 5-6 en groep 7-8. Kinderen die 4 jaar zijn geworden stromen in in groep 1/2.

De Kievitshoek heeft een schoolweging van 31,10.

1.3. Doelstelling en visie ondersteuningsstructuur

1.3.1. Missie en visie onderwijsteam

Onze scholen maken deel uit van Stichting Talent (www.talentwesterveld.nl) en hebben hun gezamenlijke missie en visie geformuleerd binnen de kaders van de stichting. In het onderwijsteam wordt gewerkt vanuit een krachtig motto en is koers gezet op duidelijke ankerpunten.
Motto: Eigen wijs de wereld in!
Hier staan wij voor: Wij begeleiden onze leerlingen naar de toekomstige maatschappij.
Hier gaan wij voor: Ons onderwijs start vanuit het talent van elke leerling en sluit aan op ieders leerniveau. Hierbij maken we gebruik van de nieuwste (technologische) ontwikkelingen.

1.3.2. Visie leerlingondersteuning

Bovenstaande willen we bereiken voor alle leerlingen. De (extra) ondersteuning op school- en groepsniveau is de uitbreiding en versterking van maatregelen en activiteiten ten behoeve van een zo intensief mogelijke en passende begeleiding van leerlingen, in het bijzonder voor hen die specifieke pedagogisch-didactische behoeften tonen. De leerkracht speelt de centrale rol, hierbij ondersteund door de directeur en intern begeleider. Door het signaleren en diagnosticeren van problemen in de ontwikkeling van individuele leerlingen op sociaal, emotioneel of cognitief gebied kunnen wij hen extra ondersteuning geven die moet leiden tot een zo optimaal mogelijke ontwikkeling, gerelateerd aan de mogelijkheden van de betreffende leerling. Wij streven ernaar deze extra ondersteuning zo lang mogelijk in het reguliere basisonderwijs te laten plaatsvinden. Ons doel is dat alle leerlingen zich op alle vlakken blijven ontwikkelen in een stijgende, ononderbroken lijn. Deze visie wordt gerealiseerd door de ondersteuningsstructuur zoals beschreven in hoofdstuk 2.

1.4. Definitie leerling met specifieke onderwijsbehoeften

De definitie van een ‘leerling met specifieke onderwijsbehoeften’ (Special Educational Needs, afgekort SEN) is niet eenduidig. Er zijn meerdere definities mogelijk en de mate van begeleiding varieert van ondersteuning in een groepje in de klas door de leerkracht tot individuele programma’s met ondersteuning door externen. Er zijn verschillende niveaus van ondersteuning. In § 2.1. worden deze beschreven. Onder leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften (SEN-leerlingen) verstaan wij die leerlingen waarbij sprake is van een probleem of een vertraagde, dan wel versnelde ontwikkeling op één of meerdere van de volgende gebieden:

- sociale en/of emotionele ontwikkeling
- cognitie
- taal/spraak
- gedrag
- werkhouding
- fysieke (o.a. motorische) ontwikkeling of beperking

Er is een signaal voor extra of andere begeleiding indien de ontwikkelingslijn stagneert dan wel daalt of wanneer de leerkracht en/of ouders problemen constateren op één van bovengenoemde gebieden.

1.5. Taken leerkrachten, directeur en intern begeleider

De taken van de leerkracht en de intern begeleider en de functieomschrijving van de directeur onderwijsteam staan beschreven in het Functieboek van Stichting Talent. In grote lijn ziet de taakverdeling van de leerkrachten, de intern begeleider (ib'er) en de directeur er als volgt uit.

Leerkracht

De leerkracht is de spil van de pedagogische en didactische begeleiding. Hij is verantwoordelijk voor het stimuleren en begeleiden van de cognitieve, sociale en emotionele ontwikkeling van alle leerlingen in zijn groep en gaat er van uit dat leerlingen verschillende onderwijsbehoeften hebben. De taak van de leerkracht is om zo goed mogelijk aan deze behoeften tegemoet te komen en hij werkt hierbij samen met de ib'er wanneer er sprake is van SEN-leerlingen. Een leerkracht is, eventueel samen met zijn duo-partner, verantwoordelijk voor de hem toevertrouwde groep(en) met ondersteuning van de ib'er en de directie.

Intern begeleider

De ib'er heeft een beleidsvormende, coördinerende en begeleidende taak op het gebied van onderwijsondersteuning en leerlingbegeleiding. Binnen haar taak is een accentverschuiving gaande van vooral orthopedagogisch en leerlinggericht werken naar meer beleidsvormende activiteiten en leerkrachtbegeleiding. De ib'er is door de directeur gemandateerd voor de coördinatie betreffende de uitvoering van het intern ondersteuningsdocument. Zij voert daarover structureel overleg met de directie.

Directeur

De directeur is eindverantwoordelijk voor het ondersteuningsbeleid op school-, leerkracht- en leerlingniveau. Samen met de ib'er vormen zij het 'zorgteam' van het onderwijsteam.

1.6. Samenwerking met ouders

Bij de uitvoering van de leerlingondersteuning zijn school en ouders partners. De ouders worden van het begin af aan actief bij de begeleiding van hun kind betrokken. De groepsleerkracht stelt de ouders op de hoogte van de ontwikkelingen van hun kind tijdens de reguliere contactbesprekingen, waarvoor de ouders drie keer per jaar worden uitgenodigd.
Verder wordt er contact opgenomen als de school:

- zorgen heeft en extra ondersteuning nodig acht;
- een externe deskundige wil inschakelen;
- de ouders adviseert om hun kind aan te melden bij speciaal (basis)onderwijs;
- een arrangement of preventieve ambulante begeleiding (PAB) vanuit het Samenwerkingsverband wil aanvragen.

Ouders kunnen te allen tijde zelf een afspraak maken als zij dat wenselijk achten. De school vindt samenwerking met ouders belangrijk. Zij ziet de samenwerking tussen de leerkracht als onderwijsprofessional én de ouder als ervaringsdeskundige, als een belangrijke factor ter bevordering van de ontwikkeling van het kind. Bij extra ondersteuning is de ib'er coördinator en aanspreekpunt.

2. Interne ondersteuningsstructuur

Elke leerling is uniek en volgt zijn eigen ontwikkeling. Ons doel is zo goed mogelijk af te stemmen op de onderwijsbehoeften van alle leerlingen. De ondersteuningsstructuur geeft duidelijkheid over de organisatie van de (extra) ondersteuning, zodat zorgvuldig en effectief wordt omgegaan met de onderwijstijd. Er wordt gewerkt op vier begeleidingsniveaus met als uitgangspunt het handelingsgericht werken. In dit hoofdstuk worden de structuur en de werkwijze van de (extra) ondersteuning beschreven. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de mogelijkheden en grenzen van de extra ondersteuning binnen onze scholen vanuit het kader van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs 2203 (PO 2203).

2.1. Ondersteuningsniveaus

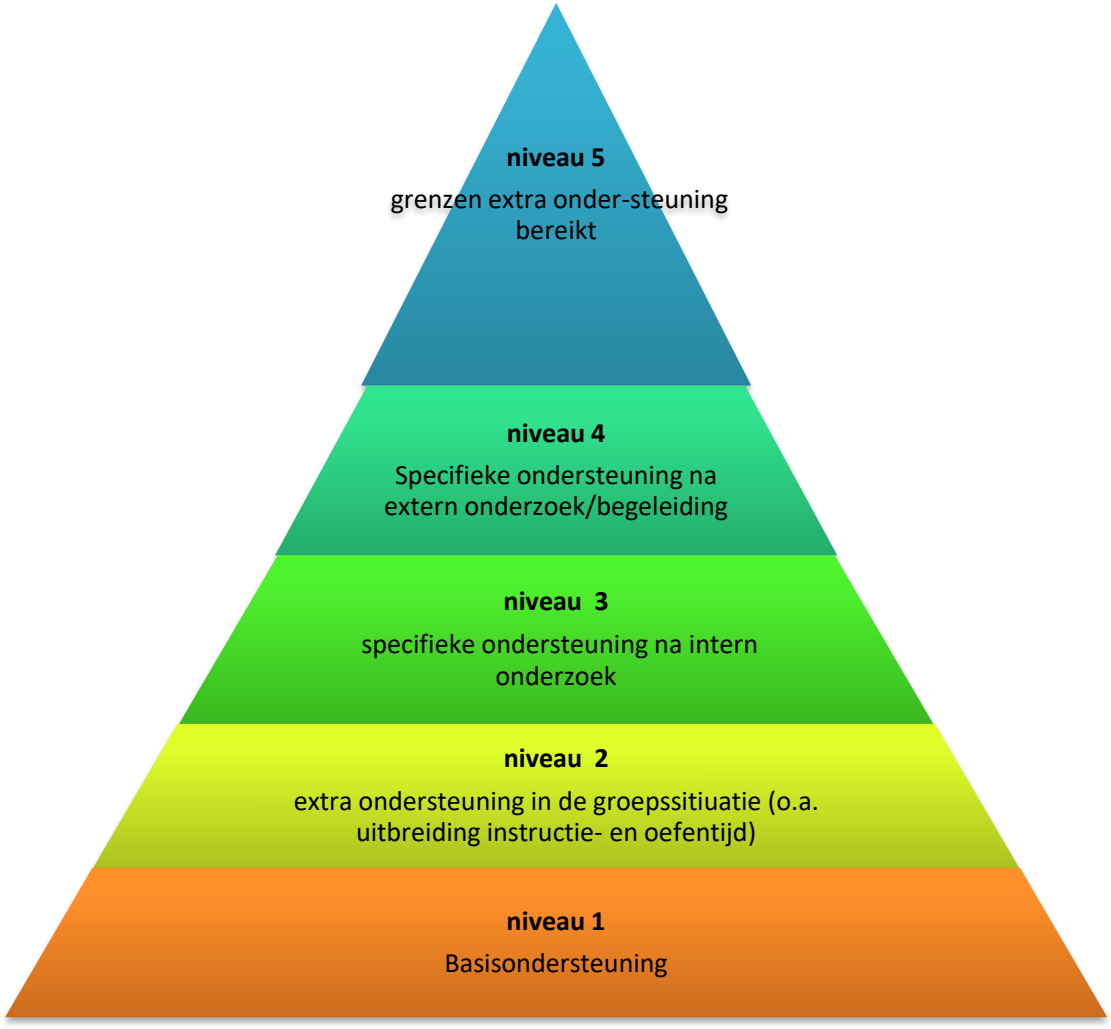

2.1.1. Niveau 1: basisondersteuning

De grootste groep leerlingen volgt onderwijs met basisondersteuning. De leerlingen krijgen die ondersteuning die ze nodig hebben om de basisstof goed te volgen en te verwerken.

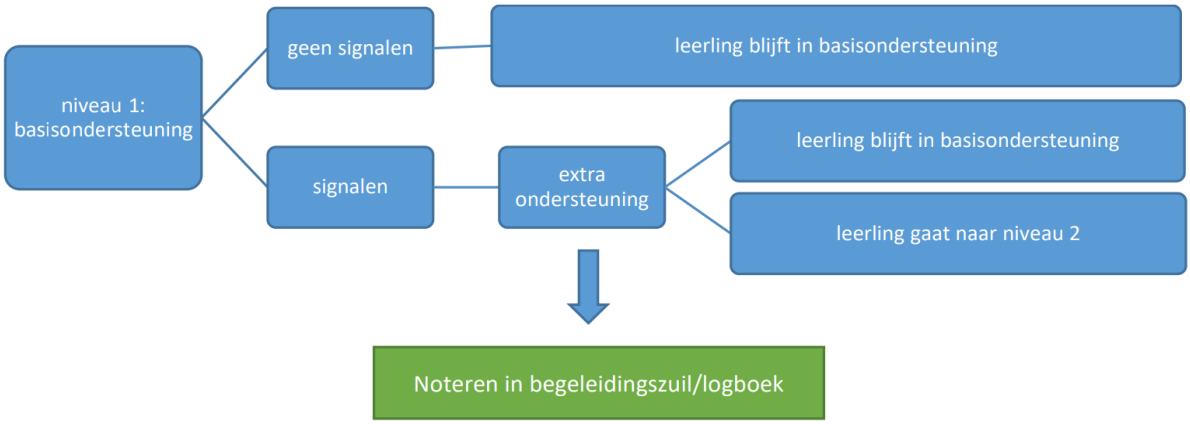

2.1.2. Niveau 2: ondersteuning binnen de groep

Leerlingondersteuning vindt plaats in de groep, in de interactie tussen leerkracht en leerling. Het is de leerkracht die in de dagelijkse omgang met de leerlingen het klimaat schept waarin zoveel mogelijk leerlingen zich welbevinden en daardoor optimaal kunnen profiteren van het gegeven onderwijs. De leerkracht zal de begeleiding, instructie en de leerstof afstemmen op de behoefte en mogelijkheden van de leerling. Bij het signaleren van problemen speelt de leerkracht een belangrijke rol. Na analyse wordt de speciale leer hulp zoveel mogelijk door de eigen leerkracht in de eigen klas van de leerling uitgevoerd. De leerkracht kan op dit ondersteuningsniveau zelf voorzien in de behoeften van de leerlingen. Is het resultaat van de extra hulp onvoldoende, dan bespreekt de leerkracht dit met de ib'er. Enkele mogelijke interventies voor (tijdelijk) extra ondersteuning:

- pre-teaching (voorafgaand aan de les instructie, aanvullende en/of ondersteunde uitleg);
- verlengde instructie (andere, extra uitleg na de instructie) individueel of in kleine groep;
- gefaseerd aanbod van de lesstof (bijv. opdrachten 'in stukjes geknipt');
- aanpassing van de hoeveelheid lesstof (bijv. minimumprogramma rekenen met extra verrijkings-/verdiepingsopdrachten);
- visuele ondersteuning met stappenplannen en picto's;
- extra herhaling met andere oefenvormen en additionele materialen;

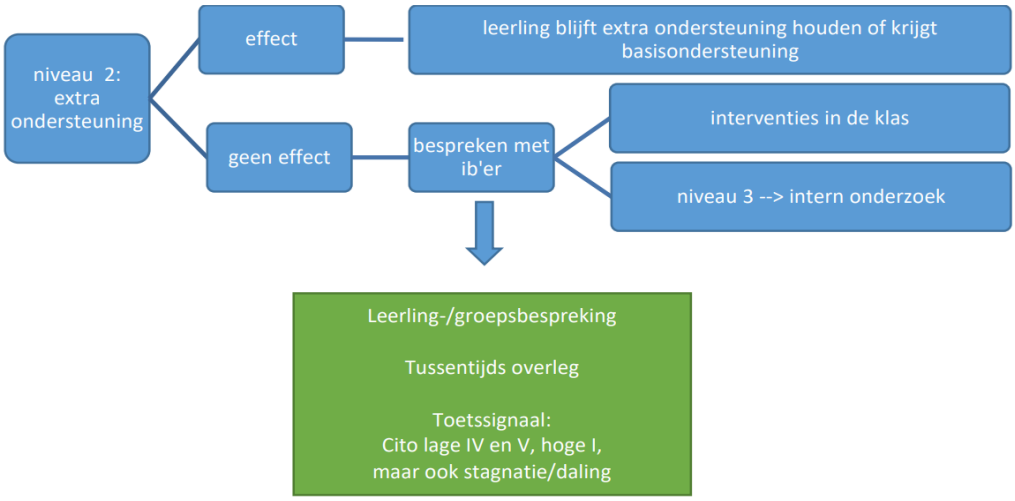

2.1.3. Niveau 3: specifieke extra ondersteuning na intern onderzoek

Wanneer de interventies door de leerkracht in de klas geen of weinig effect hebben, analyseren de leerkracht en de ib'er, eventueel ondersteund door de orthopedagoog, de problematiek en wordt een plan opgesteld. De leerkracht bespreekt de aanpak en het resultaat met de ouders en neemt de informatie van de ouders mee in de analyse en de aanpak. Wanneer dit wenselijk is, is de ib'er en/of de directeur aanwezig bij dit gesprek.

Interventies voor extra ondersteuning die onder niveau 3 vallen zijn bijvoorbeeld:

- afstemming van het aanbod van leerlingen die meer/minder aankunnen dan het reguliere aanbod;
- intensivering van de oefentijd (bovenop het basisaanbod) bijvoorbeeld bij leerlingen met lees-/spellingsproblemen (bijvoorbeeld BOUW! in de groepen 3 en 4);
- aanpak gericht op sociale veiligheid en voorkomen van gedragsproblemen.

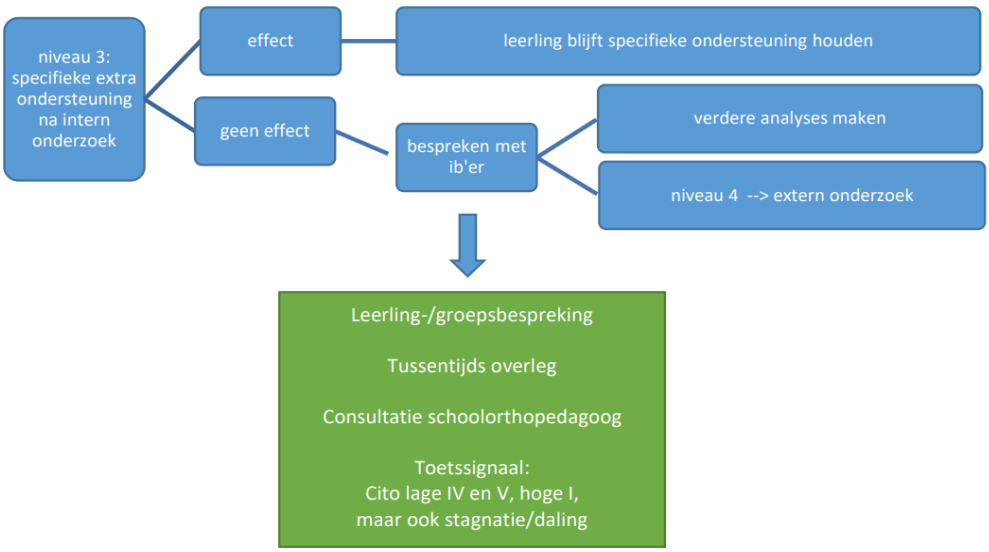

2.1.4. Niveau 4: specifieke extra ondersteuning na extern onderzoek/begeleiding

Wanneer de maatregelen voor extra ondersteuning en het onderzoek binnen de school niet voldoende zijn, kan contact gezocht worden met externe deskundigen. Als dit op advies van de school gebeurt, zal dit altijd gebeuren in samenspraak met ouders. Ouders kunnen ook zelf initiatief nemen tot een onderzoek. School wordt hier graag van op de hoogte gesteld in het belang van de ontwikkeling van de leerling.

Specifieke ondersteuning en maatregelen die onder niveau 4 vallen zijn bijvoorbeeld:

- afgestemd aanbod of training voor leerlingen met dyslexie, taalontwikkelingsstoornis (TOS) of dyscalculie;
- afgestemd aanbod (eigen leerlijn) voor leerlingen met meer of minder dan gemiddelde intelligentie (intelligentieonderzoek);
- aanpak gericht op sociale veiligheid en voorkomen van gedragsproblemen;
- aanvraag van een arrangement bij het samenwerkingsverband PO 2203;

- opstellen van een ontwikkelingsperspectiefplan. (OPP)

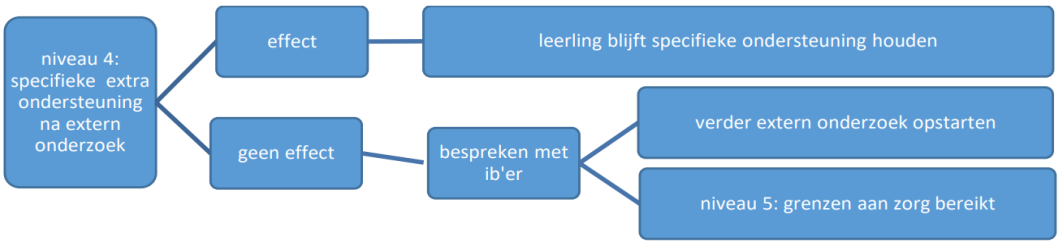

2.1.5. Niveau 5: grenzen extra ondersteuning bereikt

Wij streven ernaar om alle leerlingen op een verantwoorde wijze onderwijs te bieden en te ondersteunen. Er kunnen zich echter situaties voordoen, waarin de grenzen aan de mogelijkheden van extra ondersteuning worden bereikt of de mogelijkheden ontoereikend zijn. Bij de besluitvorming tot extra begeleiding en plaatsing van SEN-leerlingen (met of zonder handicap) op onze scholen worden de volgende criteria overwogen.
Bij een negatieve beslissing wordt verwezen naar het speciaal (basis)onderwijs of een andere basisschool. (§ 2.3.3.)

- **Verstoring van de rust en de veiligheid**
  Dit geldt zowel voor de betreffende leerling als voor andere leerlingen en de leerkracht in de groep. Bijvoorbeeld bij ernstige, externaliserende gedragsproblematiek.

- **Verstoring van het leerproces**
  Dit kan zowel de SEN-leerling als de andere leerlingen in de groep betreffen. In het eerste geval kan de leerkracht de SEN-leerling onvoldoende begeleiden, bijvoorbeeld als een leerling een handicap heeft die een zodanige verzorging of behandeling vraagt, dat daardoor zowel de zorg als kwalitatief goed onderwijs aan deze leerling onvoldoende tot zijn recht kunnen komen. In het tweede geval vraagt de extra begeleiding van de SEN-leerling zo veel tijd en aandacht van de leerkracht dat dit ten koste gaat van kwalitatief goed onderwijs aan de overige leerlingen in de groep.

- **Gebrek aan opnamecapaciteit**
  De school is niet in staat om een (gehandicapte) SEN-leerling op te nemen vanwege het aantal SEN-leerlingen dat in de groep voorkomt. Per aanmelding zal moeten worden afgewogen of er voldoende ruimte aanwezig is om deze leerling goed te begeleiden. Vanuit het samenwerkingsverband voor Passend Onderwijs PO2203 is een School Ondersteuningsprofiel (SOP) ingevuld, waarin het aantal leerlingen met extra begeleiding en de draagkracht van de school inzichtelijk zijn gemaakt. (§ 3.3.)

Elke leerling is uniek. Per leerling zal op dit zorgniveau in het team worden besproken in hoeverre kan worden afgestemd op de onderwijsbehoeften van de SEN-leerling, waarbij de zwaarte en de aard van de problematiek in relatie tot de totale zorg in de groep en de school én de mogelijkheden van de leerkrachten en de ib’er worden bekeken.

De hierboven beschreven niveaus zijn in bijlage 5 schematisch weergegeven.

2.2. Opbrengst- en handelingsgericht werken

De leerlingen worden gevolgd volgens de principes van het opbrengst- en handelingsgericht werken. Allereerst wordt beschreven wat opbrengstgericht en handelingsgericht werken inhouden. Vervolgens wordt volgens de vier fasen van de HGW-cyclus beschreven hoe dit is vertaald naar onze onderwijspraktijk.

2.2.1. Opbrengstgericht werken

Onder opbrengstgericht werken (OGW) verstaan we het systematisch en het doelgericht werken aan het maximaliseren van de prestaties. Hoewel de resultaten op cognitief vlak makkelijker meetbaar zijn, verstaan we onder 'opbrengsten' ook de ontwikkeling van leerlingen op sociaal, emotioneel en expressief vlak. Voor de vakken technisch en begrijpend lezen, rekenen, taal en spelling worden op school-, groepsniveau (voor groepen groter dan 10 leerlingen) en leerlingniveau ambitieuze en realistische Cito-doelen gesteld. Deze worden vergeleken met het landelijk gemiddelde en besproken in het schoolteam. De conclusies en doelen op schoolniveau worden beschreven in het schooljaarplan en schooljaarplanverslag. De directeur en de ib'er monitoren deze cyclus van planmatig werken.

2.2.2. Handelingsgericht werken

Vanuit het handelingsgericht werken (HGW) proberen we de kwaliteit van ons onderwijs en de leerlingbegeleiding te verbeteren. HGW is een concretisering van adaptief onderwijs en kent zeven samenhangende uitgangspunten die een kader voor reflectie en kwaliteitsverbetering vormen (Van Beukering, De Lange & Pameijer, 2014; Kerpel, 2014; Pameijer & Van Beukering, 2008). Deze punten zijn gebaseerd op onderzoek naar effectief adaptief onderwijs en ervaringen uit de onderwijspraktijk. HGW is planmatig werken volgens álle uitgangspunten. In deze paragraaf wordt HGW in zijn algemeenheid beschreven.

- **Onderwijsbehoeften staan centraal**
  Wat heeft een leerling nodig om een bepaald doel te behalen? Welke aanpak heeft een positief effect? In de HGW-cylcus is dit uitgewerkt voor de hele groep, enkele subgroepjes en één of meer individuele leerlingen. We onderzoeken dus in eerste instantie wat wenselijk is. Daarna bepalen we wat hiervoor nodig is en in hoeverre dit haalbaar is.

- **Afstemming en wisselwerking**
  Een leerling ontwikkelt zich in interactie met zijn ouders, de leerkracht en andere leerlingen. Leerling en omgeving beïnvloeden elkaar voortdurend. We richten ons daarom op déze leerling in déze groep, bij déze leerkracht, op déze school en van déze ouders. Wat gaat hierin goed en wat is problematisch? Wat is door ons als school te beïnvloeden? De wisselwerking tussen leerkracht, leerling, groep en ouders wordt geanalyseerd: welke aspecten zijn gunstig en hoe bouwen we deze verder uit? Wat werkt contraproductief en hoe buigen we dit om? Observeren in de groep is belangrijk bij HGW.

- **De leerkracht doet ertoe**
  Uit onderzoek is bekend (Marzano, 2007) dat de leerkracht ertoe doet; hij is de spil in passend onderwijs. Binnen de school is de leerkracht de belangrijkste factor die invloed heeft op leerlingen. Net als leerlingen hebben leerkrachten verschillende talenten en kwaliteiten. Leerkrachten kunnen hun behoeften op een vergelijkbare manier kenbaar maken: 'Wat heb ík nodig om deze leerling of deze groep de aanpak te bieden die het nodig heeft?' Deze ondersteuningsbehoeften betreffen zaken als pedagogische aanpak, instructie, feedback en klassenmanagement.

- **Positieve aspecten zijn van groot belang**
  De aandacht voor positieve aspecten beschermt ons tegen een te negatief beeld. Positieve aspecten van leerling, leerkracht, groep, school en ouders zijn belangrijk bij HGW. Naast problematische aspecten zijn deze nodig om de situatie te begrijpen, doelen te formuleren en om een goed plan van aanpak te maken. Denk hierbij aan talenten, kwaliteiten, interesses en succesvolle aanpakken, maar ook aan situaties waarin het probleemgedrag zich niet voordoet. Positieve aspecten bieden perspectief: dat wat goed gaat, wordt verder uitgewerkt.

- **Constructieve samenwerking met ouders en leerlingen**
  Constructieve communicatie tussen school en ouders is effectief bij het verbeteren van de werkhouding, het sociaal en emotioneel functioneren en de schoolprestaties van leerlingen. De school is daarom verantwoordelijk om ouderbetrokkenheid te stimuleren. Zij geeft haar verwachtingen helder aan: wat verwachten wij van u als ouder? Ouders en school hebben een gemeenschappelijk belang: het kind. In deze samenwerking heeft eenieder een wezenlijke bijdrage. De leerkracht is de onderwijsprofessional en kent het kind als leerling het beste. Hij is verantwoordelijk voor het onderwijs en bepaalt welke aanpak wenselijk en haalbaar is en welke ondersteuning eventueel nodig is. Ouders zijn ervaringsdeskundigen. Ze kennen hun kind het best en het langst, zij zien het in uiteenlopende situaties in het gezin en daarbuiten. Ze zijn verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind. Leerlingen zijn mederegisseur van hun eigen leerproces. Ze kunnen doorgaans goed aangeven wat ze willen leren, hoe ze zich willen gedragen en hoe ze denken dat dit hen gaat lukken. De leerkracht biedt het kader en de leerling is betrokken bij de invulling en kiest binnen de grenzen die de leerkracht aanbiedt. Gesprekken met leerlingen zijn dan ook een belangrijk aandachtspunt bij HGW.

- **Doelgericht werken**
  Waar willen we naartoe en wat hebben we daarvoor nodig? Ambitieuze, uitdagende doelen en effectieve feedback zijn belangrijke kenmerken van effectief adaptief onderwijs. Ook voor leerlingen die extra begeleiding nodig hebben. Er wordt gewerkt met concrete korte en lange termijndoelen met betrekking tot leren, werkhouding en sociaal en emotioneel functioneren. De doelen worden geëvalueerd in een cyclus van planmatig handelen.

- **Systematische en transparante werkwijze**
  Op school zeggen we wat we doen en doen we wat we zeggen. De werkwijze van HGW is systematisch en verloopt in stappen. De school is ‘transparant’, dat wil zeggen ‘open over het werk dat ze doet, heeft gedaan en dat ze van plan is te doen’. Een handelingsgerichte leerkracht werkt planmatig.

HGW-cyclus

Deze cyclus is een hulpmiddel om de (extra) begeleiding concreet te maken. Deze cyclus kent vier fasen:

- **Waarnemen:** informatie verzamelen en registreren leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften signaleren
- **Begrijpen:** analyseren, interpreteren en onderwijsbehoeften formuleren
- **Plannen:** doelen formuleren op (sub)groep- en leerlingniveau en plannen ontwerpen
- **Realiseren:** handelen, reflecteren en monitoren

Onderstaande figuur (www.kpcgroep.nl) visualiseert de relatie tussen opbrengst- en handelingsgericht werken. In de volgende subparagrafen wordt het volgen van de leerlingen besproken aan de hand van de vier fases van het handelingsgericht werken, zoals dat op onze scholen gebeurt.

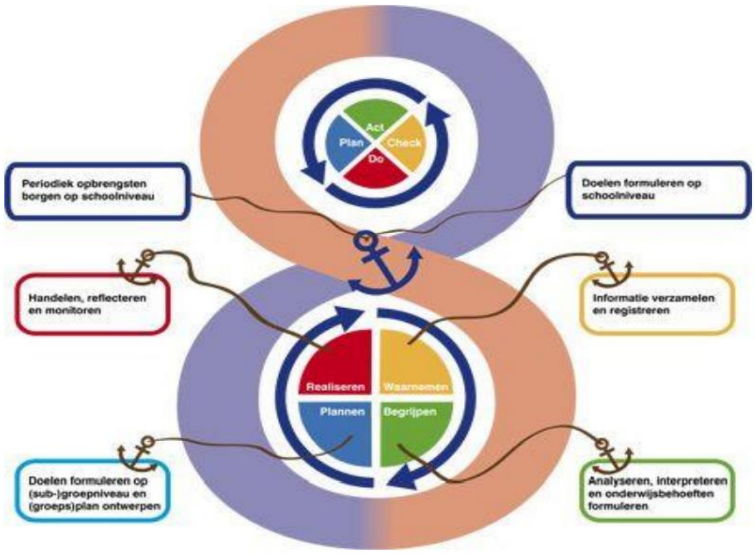

Op onze scholen worden de fasen van deze cyclus gevolgd, met groepsplannen zoals deze geformuleerd zijn bij het handelingsgericht werken. In de laatste subparagrafen van § 2.2. wordt uiteengezet hoe planmatig werken wordt vormgegeven (registratie en verantwoording).

2.2.3. Waarnemen - observeren, toetsen en signaleren

De leerlingen worden van groep 1 tot en met groep 8 gevolgd op verschillende wijzen. Dit levert informatie op over hun ontwikkeling, waardoor zo goed mogelijk kan worden afgestemd op hun onderwijsbehoeften en leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften tijdig worden gesignaleerd.

Observaties en evaluatie van dagelijks werk

De leerkracht is voortdurend in interactie met de leerlingen. Hierbij neemt hij veel waar en verzamelt hij informatie over hetgeen leerlingen nodig hebben op cognitief, didactisch en pedagogisch vlak. Relevante observaties en evaluaties van gemaakt werk worden kort geregistreerd in de groepsmap. In het onderwijsteam zijn afspraken gemaakt over de richtlijnen waaraan de groepsmap moet voldoen.

Methodegebonden toetsen

Groepen 1 en 2

In deze groepen verzamelen de leerkrachten gegevens met behulp van het observatie- en volgsysteem Mijn Kleutergroep (Hoekstee) en de methode Onderbouwd Online (Kievitshoek) en de doelen van de SLO. Deze gegevens en klassenobservaties worden genoteerd in de groepsmap en het digitale registratiesysteem .

Groepen 3 t/m 8

De leerlingen werken dagelijks met methoden voor technisch en begrijpend lezen, taal, spelling, rekenen en de zaakvakken. Per blok of hoofdstuk worden beheersingsdoelen gesteld en deze worden aan het einde van het blok of het hoofdstuk getoetst. Een beheersingstoets controleert of de leerling de geoefende lesstof en bijbehorende doelen beheerst. Toetsresultaten worden opgeslagen in

ParnasSys, een online registratiesysteem, of in de het digitale programma van de methode in Basispoort.

Summatief en formatief toetsen
Het toetsen om de leerprestaties te beoordelen na een blok of een hoofdstuk noemen we summatief toetsen. Methodetoetsen worden ook voorafgaand aan een nieuw blok of hoofdstuk afgenomen om samen met de leerling vast te stellen aan welke doelen gewerkt gaat worden de volgende periode. Dit laatste valt onder de noemer 'formatief toetsen'. Bij deze manier van toetsen ligt de nadruk meer op het proces, dan op het resultaat. Formatief toetsen heeft als doel te bepalen hoe het leerproces van de leerling het beste vorm kan krijgen. Kenmerkend is dat het frequent plaatsvindt en op verschillende manieren kan worden uitgevoerd. Niet alleen door middel van genormeerde toetsen, maar ook aan de hand van observaties en interacties tussen leerlingen en leraar. Kortom: summatief toetsen gebeurt na het leren, om de opbrengst van het onderwijs vast te stellen, formatief toetsen tijdens het leren, om het leerproces te verbeteren (Van der Vegt & Ronteltap, 2016).

Niet-methodegebonden toetsen
Om de vaardigheidsgroei op individueel niveau op de verschillende vakgebieden te volgen, worden de toetsen van het Cito gebruikt. Deze toetsen geven ook aan hoe de cognitieve ontwikkeling van een leerling of een groep zich verhoudt tot die van leeftijdsgenoten. De niet-methodegebonden toetsen worden per jaar op vaste tijden afgenomen (Toetskalender bijlage 1).

Groepen 1 en 2
In groep 1/2 worden de volgende signaleringstoetsen afgenomen:
- Screening beginnende geletterdheid (Protocol Dyslexie)

Groepen 3 t/m 8
Vanaf groep 3 worden de volgende signaleringstoetsen gebruikt:
- Cito DMT (technisch lezen)
- Cito AVI (technisch lezen) voor leerlingen die IV of V scoren op DMT
- Cito Spelling
- Cito Rekenen-Wiskunde
- Cito Begrijpend lezen
- Eindtoets Route 8

Indien meer gegevens nodig zijn, worden aanvullende diagnosetoetsen ingezet, zoals het PI-dictee en de rekentoets van Teije de Vos. De Cito-resultaten worden ingevoerd in ParnasSys. De resultaten kunnen per toets worden weergegeven in een leerling-, groeps- of schooloverzicht of grafiek, zodat de ontwikkeling van de individuele leerling en de groep per vakgebied gevolgd kan worden.

Adaptief toetsen
Bij herhaaldelijk lage of hoge scores (niveau V of I+) kan besloten worden tot adaptief toetsen. Dit betekent dat de leerling een Cito-toets maakt van een half jaar tot een jaar lager of hoger dan de eigen didactische leeftijd (DL). De didactische leeftijd is het aantal maanden dat een leerling onderwijs heeft genoten. Tellende vanaf groep 3 steeds 10 DL per leerjaar. Bij het adaptief toetsen worden de richtlijnen van Cito gevolgd. Adaptief toetsen geeft een beter beeld van het ontwikkelingsniveau van een leerling op een bepaald vakgebied en is bovendien motiverender voor de leerling om te maken. De toets moet aansluiten op het aanbod. Dus als een leerling op een ander niveau werkt dan de groep, maakt hij een toets passend bij het lesstofaanbod.

Observatielijsten

KanVAS

KanVAS is het leerlingvolgsysteem dat deel uitmaakt van de Kanjertraining, een methode voor sociale en emotionele ontwikkeling die wordt ingezet in alle jaargroepen. De docentenvragenlijst wordt in alle groepen tweemaal per jaar afgenomen (november en april). Vanaf groep 5 vullen de leerlingen in dezelfde maanden een vragenlijst in met betrekking tot hun welbevinden. Vanuit de wettelijke verplichting om de sociale veiligheidsbeleving van leerlingen te volgen en hier actie op te ondernemen als dit nodig is, worden in november de lijsten Sociale Veiligheid van KanVAS ingevuld door de leerlingen van de groepen 5 tot en met 8.
Deze gegevens worden in juni uitgewisseld met de inspectie. In maart wordt een meting gedaan met de tevredenheidspeiling. Deze wordt afgenomen met een vragenlijst in ParnasSys.

SiDi- PO

Bij de intake van nieuwe leerlingen wordt het signaleringsformulier van SiDi PO ingevuld door de ouders. Leerlingen maken in de eerste twee weken dat zij op school zijn een menstekening. Jaarlijks wordt in september in elke groep de groepsvragenlijst door de leerkrachten ingevuld om hoog- en meerbegaafde leerlingen te signaleren. Het SiDi-protocol wordt verder voor individuele leerlingen ingezet.

2.2.4. Begrijpen - analyseren, interpreteren en onderwijsbehoeften formuleren

Alle verzamelde gegevens worden benut, geanalyseerd en geïnterpreteerd, om vast te stellen wat een leerling nodig heeft om goed tot leren te komen en om naar verklarende oorzaken te zoeken wanneer zich stagnatie in de ontwikkeling voordoet. De leerkracht is hiervoor verantwoordelijk en wordt hierbij ondersteund door de ib'er. Alle data worden zo effectief mogelijk op afgesproken wijze opgeslagen, zodat ze doelgericht door teamleden kunnen worden ingezet en ingezien. De gegevens worden op constructieve wijze besproken om tot een zo goed mogelijke afstemming op de onderwijsbehoeften van de leerling te komen.

2.2.5. Registratie

Onderwijsbehoeften, stimulerende en belemmerende factoren → Notitie in ParnasSys

Uit alle informatie die de leerkrachten hebben verzameld worden de onderwijsbehoeften voor leerlingen met een lage IV, V of hoge I geformuleerd. Wat heeft deze leerling nodig wat betreft instructie, leertijd, leerstof, feedback, structurering van de taak, sociale omgeving, leer-/hulpmiddelen, enz. om zich goed te ontwikkelen? Welke factoren in de thuissituatie, in de schoolomgeving en in de leerling zelf helpen hierbij en welke staan het leerproces in de weg? De onderwijsbehoeften en de stimulerende en belemmerende factoren worden vermeld op het groepsoverzicht. In dit groepsoverzicht staat ook of er een diagnose of een vermoeden van een bepaalde stoornis is. Het groepsoverzicht wordt in ieder geval na elke Cito-toetsperiode en bij het opstellen en evalueren van de plannen bekeken en indien nodig aangepast of aangevuld.

Observaties, dagelijks werk → Groepsmap, logboek

Methodegebonden toetsen → ParnasSys, Basispoort

De notities in de groepsmap (begeleidingszuil), en de resultaten van de methodelessen en methodetoetsen zijn de input voor kort cyclisch, planmatig werken. Leerkrachten plannen per week of meerdere weken waaraan gewerkt wordt, op een wijze passend bij de onderwijsbehoeften van de leerling. Waar mogelijk gebeurt dit samen met de leerling om de betrokkenheid te vergroten. De digitale systemen van de methoden van rekenen, taal, spelling en lezen geven direct inzicht in de mate waarin de lesstof wordt beheerst.

Niet-methodegebonden toetsen → ParnasSys, Cito-LOVS
Via Parnassys voeren we de resultaten van de niet methode gebonden toetsen van het Cito-LOVS in

Observatielijsten → KanVAS en SiDi 3 PO
De observatie- en leerlingvragenlijsten van KanVAS en SiDi PO worden in het digitale leerlingvolgsysteem van KanVAS en in de formulieren van SiDi PO ingevuld.

2.2.6 Besprekingen

Presentatie en bespreking Cito-resultaten in locatieteam → 2 keer per jaar (maart en juni)
Na iedere toetsperiode van Cito worden de resultaten door de leerkracht ingevoerd in ParnasSys, geëvalueerd en geanalyseerd en vervolgens gepresenteerd aan het team. Hulpmiddelen bij de analyse zijn een Kijkwijzer en een Stappenplan (bijlage 3 en 4). De analyse en vervolgacties op groepsniveau worden kort en bondig genoteerd in een Cito analyseformulier (bijlage 5a en b) en opgeslagen in One Drive/Sharepoint.

Gezien de geringe grootte van de groepen worden alle leerlingen en groepen besproken in ***het team.***

Interventies worden ook voor de (combinatie)groep opgesteld of voor de school gesteld als daar signalen voor zijn. In deze teambespreking kan de leerkracht eveneens vragen voorleggen aan het team of leerlingen inbrengen om te bespreken. De directeur en/of ib'er leiden deze bijeenkomst. Op deze wijze zijn alle leerkrachten betrokken bij hetgeen zich afspeelt in alle groepen van de school, wordt er beter geanalyseerd en komen SEN-leerlingen duidelijker in beeld.

Bespreking KanVAS en SiDi PO→ na invullen in team en met leerkracht
De uitslagen van KanVAS worden na invullen in het team besproken met de leerkrachten die op de door de ib'er geplande datum werken.
SiDi PO wordt besproken tijdens de groepsbespreking of een leerlingbespreking met de betreffende leerkracht. Indien nodig in het team.

Leerlingbespreking → na locatieteambespreking of groepsbespreking en indien nodig
N.a.v. de teambespreking of groepsbespreking plannen de leerkracht en de ib'er voor leerlingen die extra of specifieke begeleiding nodig hebben een leerlingbespreking, waar dieper wordt geanalyseerd en een plan van aanpak wordt opgesteld. Een leerlingbespreking kan ook tussentijds worden gepland op verzoek van de leerkracht en de ib'er. Van deze bespreking wordt een kort verslag gemaakt in ParnasSys ('Notitie Leerlingbespreking').

Groepsbespreking → 2 of 3 keer per jaar (november, februari en juni)
In november, februari en juni wordt de voortgang van de groep besproken met de ib'er. Naar aanleiding van deze groepsbesprekingen worden vervolgafspraken gemaakt gericht op specifieke ondersteuning van leerlingen en/of leerkracht door de ib'er.

2.2.7. Plannen - doelen stellen en plannen ontwerpen

Uit alle verzamelde gegevens worden doelen gesteld en plannen opgesteld. Deze zijn een richtlijn om op koers te blijven, om de doorgaande ontwikkeling op school-, groeps- en leerlingniveau te garanderen. De cycli van planmatig werken variëren van een week tot een half jaar en kunnen de groep, een subgroep of een individuele leerling betreffen. Er worden zowel kwantitatieve (meetbare) als kwalitatieve (inhoud, proces) doelen gesteld.

Didactische en pedagogische doelen

Didactische doelen

Didactische doelen zijn doelen die betrekking hebben op de wijze waarop kennis, vaardigheden en attitudes worden aangeleerd (het lesgeven). Deze aanpak is bedoeld voor leerlingen op ondersteuningsniveau 1 en 2.

- **Methodedoelen** De leerkrachten stellen aan de hand van de methode (of de leerlijn) waar mogelijk samen met de leerlingen doelen per blok of hoofdstuk en plannen deze in de groepsmap (cycli van enkele weken).
- **Cito-doelen** Twee keer per jaar stellen de leerkrachten Cito-doelen voor de vakgebieden technisch lezen, begrijpend lezen, rekenen en spelling. De doelen worden per groep en per leerling geformuleerd. Deze doelen worden verzameld in een schooldocument in Sharepoint/One Drive (Analyse opbrengsten). Na de Cito-toetsen worden de resultaten geanalyseerd, gepresenteerd en besproken in het team. De directeur en ib'er maken de analyse op schoolniveau en presenteren die aan de ib'ers en directeuren van Stichting Talent. Indien er voor leerlingen plannen worden opgesteld in ParnasSys, dan wordt een individueel Cito-doel gesteld.

Pedagogische doelen

Pedagogische doelen betreffen voor het onderwijs de wijze waarop leerlingen begeleid worden om zich zo goed mogelijk te ontwikkelen van kind tot volwassene in relatie tot anderen in de schoolse setting. De leerkracht stelt samen met de groep doelen vast waaraan gewerkt gaat worden in een bepaalde periode.

Schooljaarplan, schooljaarverslag en schoolplan

In het schooljaarplan, dat jaarlijks door het team wordt opgesteld, worden doelen gesteld aangaande aspecten van de didactiek, pedagogiek of specifieke vakgebieden. De doelen en het proces worden aan het einde van het schooljaar in het team geëvalueerd. De directeur maakt een schooljaarverslag. Het schoolplan betreft doelen voor vier jaar.

Groepsmap/dagprogramma/dag- weektaak

Groepsmap

Hierin zijn het weekrooster, de inhoud van de lessen, planning van de SEN-leerlingen (in ieder geval leerlingen met een lage IV en V) en een begeleidingszuil te vinden. In de begeleidingszuil worden de voortgang van leerling die extra begeleiding krijgt en de voortgang van groepsinterventies bijgehouden. In ieder geval voor de leerlingen met een lage IV, V of I+ voor de Cito-toets en de leerlingen waarvoor een plan is opgesteld. In de groepsmap wordt ook zichtbaar gemaakt wat de interventies/doelen per periode van 6 à 8 weken (kort cyclisch) zijn.

Dagprogramma

Op de Hoekstee en de Kievitshoek staan in elke klas het dagprogramma en de doelen van de dag op het white bord en/of de dag-/weektaak van de leerling.

Dag-/weektaak

In de groepen 2 tot en met 8 wordt gewerkt met dag- en weektaken. Op deze taken staan de doelen vermeld. Deze worden zo veel mogelijk samen met de leerling gesteld en geëvalueerd.

Plannen

Er wordt gewerkt met groepsplannen waarin doelen voor de groep en voor de individuele kinderen worden opgesteld. Deze plannen zijn terug te vinden in de groepsmappen. Daarnaast worden er voor

de kinderen die lage scores (V en IV) halen op het gebied van lezen en/of spelling, individuele plannen opgesteld en in Parnassys geplaatst.

Ook voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben op andere vlakken dan de didactiek en het aanbod kan een plan worden opgesteld. Bijvoorbeeld bij specifieke begeleiding bij werkhouding, gedrag of welbevinden. Bijlage 2: Planning planmatig werken 2020-2021.

Ontwikkelingsperspectief (OPP)
In het ontwikkelingsperspectief (OPP) beschrijft de school de doelen die een leerling kan halen. Het biedt handvatten waarmee de leraar het onderwijs kan afstemmen op de onderwijsbehoeften van de leerling. En het laat zien naar welk vervolgonderwijs de school, samen met de leerling en diens ouders, toewerkt.
Onze scholen willen laten zien dat deze leerlingen voldoende voortgang boeken en blijven boeken. Daarom wordt een OPP opgesteld voor leerlingen die voor één of meerdere vakgebieden op hun eigen niveau op de leerlijn werken, een ontwikkelingsperspectief opgesteld.

In de lagere groepen wordt nog geen OPP opgesteld daar het uitstroomperspectief nog niet goed is vast te stellen. Een uitzondering wordt gemaakt wanneer er d.m.v. extern onderzoek is vastgesteld dat de leerling op één of meerdere vakgebieden al eerder een OPP nodig heeft.

. De ib'er bespreekt samen met de leerkracht elk half jaar het plan met de ouders. De leerling wordt waar mogelijk betrokken bij het opstellen van de doelen en het OPP wordt samen met de ouders geëvalueerd.

2.2.8. Realiseren - handelen, reflecteren, monitoren

De leerkracht is de hoofdrolspeler in de uitvoering van de (extra) begeleiding van leerlingen. Hij wordt hierbij ondersteund door ib'er met name op de ondersteuningsniveaus 3 en 4 onder andere tijdens groepsbesprekingen, leerlingbesprekingen, klassenbezoeken, observaties en bij oudergesprekken. In de cyclus van het handelingsgericht werken vervult de directeur taak van monitoring op schoolniveau.

2.3. Overgang naar andere groep of school

2.3.1. Overgangsprotocol

Op de Hoekstee en de Kievitshoek zijn de leerlingen ingedeeld volgens het jaarklassensysteem, al dan niet in combinatiegroepen. Bij voorkeur kiezen wij niet voor doubleren of een groep overslaan. Een leerling blijft zo lang mogelijk in het eigen leerjaar en we proberen zo goed mogelijk aan te sluiten bij de doorgaande ontwikkeling van de leerling. Meer informatie is te vinden in het 'Overgangsprotocol' op de website.

2.3.2 Overgang naar andere basisschool

Door verhuizing of andere redenen kan het voorkomen dat kinderen vertrekken naar een andere basisschool. In dat geval is er altijd contact tussen de twee basisscholen en wordt er een digitaal overdracht dossier (DOD) aangeleverd door de school waar het kind vertrekt. Dit in afstemming met de ouders.

2.3.3. Overgang naar het voortgezet onderwijs

Na de basisschool zijn er verschillende vormen van voortgezet onderwijs in de regio. Voor de stappen die worden doorlopen zie 'Protocol Overgang naar VO' op de website.

2.3.4. Verwijzing naar het speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs

Wanneer na intern en/of extern onderzoek blijkt dat een school voor speciaal (basis)onderwijs het meest passend is voor een leerling (§ 2.1.5.) kan een leerling de overstap maken naar een school binnen het samenwerkingsverband PO 2203.

Aanmelding bij SBO of SO

De aanmelding bij het SBO of SO gebeurt altijd schriftelijk. Nadat de leerling schriftelijk is aangemeld, kan de zorgplicht ingaan. Hiervoor moet wel zijn voldaan aan de onderstaande voorwaarden:

- Ouders respecteren en/of onderschrijven de grondslag van de school.
- Voor speciaal basisonderwijs kan worden aangemeld vanaf de leeftijd van 3 jaar.

Bij aanmelding op meerdere scholen moeten ouders doorgeven bij welke school hun kind nog meer is aangemeld. De zorgplicht geldt ook als er voor een leerling (nog) geen toelaatbaarheidsverklaring (TLV) is afgegeven. (§ 3.2.2.) De aanmeldingsschool moet voor deze leerling op zoek naar een andere passende plek. De SBO of SO-school stuurt het aanmeldingsformulier naar de reguliere basisschool waar volgens de 'Procedure extra ondersteuning' van PO 2203 wordt bepaald of plaatsing in het SBO of SO noodzakelijk is en een toelaatbaarheidsverklaring kan worden afgegeven.

Criteria SBO of SO vanuit PO 2203

Leerlingen komen in aanmerking voor SBO of SO, wanneer sprake is van dermate ernstige problematiek, dat het niet mogelijk is de noodzakelijke ondersteuning in het regulier onderwijs te bieden. De mogelijkheden zoals geschetst in het School Ondersteuningsprofiel (SOP) van de school bieden hiervoor de basis. (§ 3.3.)

Niet de stoornis of de beperking is hierbij bepalend, maar:

- de ernst van de beperking in de onderwijsparticipatie;
- de handelingsverlegenheid in het regulier onderwijs.

Advies Commissie Arrangeren

De Commissie Arrangeren doet onderzoek naar de beperkingen in de onderwijsparticipatie en naar de mogelijkheden van de leerling en stelt een deskundigenadvies op. Indien een positief plaatsingsadvies wordt gegeven wordt het dossier naar de Commissie Toewijzing gestuurd met het verzoek om een toelaatbaarheidsverklaring af te geven. De Commissie Arrangeren kent de SBO- en SO-scholen en kan daarom adviseren welke school het best de ondersteuning kan bieden die de leerling nodig heeft. Er kan sprake zijn van een beperking tot participatie in het onderwijs wanneer er sprake is van een ernstige leerachterstand of ontwikkelingsachterstand, een laag IQ, een zeer geringe (sociale) redzaamheid, structureel schoolverzuim, ernstige problemen in het gedrag en ernstige motorische problematiek.

2.4. Dossiervorming

Alle leerlinggegevens (persoonsgegevens, toetsen, gespreksverslagen, plannen enz.) worden geregistreerd in ParnasSys en Basispoort. Een deel van deze informatie is direct zichtbaar voor ouders in het online ouderportaal van ParnasSys. Twee jaar nadat een leerling de school heeft verlaten, worden deze gegevens automatisch uit het systeem verwijderd. Sinds het schooljaar 2018-2019 zijn er geen papieren dossiers meer. Ouders hebben inzage in alle gegevens van hun kind. Citotoets-boekjes worden voor eventuele analyse per schooljaar bewaard door de leerkracht die de toets heeft afgenomen tot januari van het volgende schooljaar. Dan worden ze vernietigd.

2.4.1. Privacy

Er wordt gewerkt volgens de richtlijnen van de AGV. Deze zijn te lezen op de website van Stichting Talent (https://www.talentwesterveld.nl/stichting-talent/beleid/). Ouders ondertekenen bij inschrijving een toestemingsverklaring, waarin beschreven staat hoe met de gegevens van hun kind wordt omgegaan. Indien nodig mogen ouders hierop terugkomen. Een scan van het getekende AVG-formulier wordt, voor nieuwe aanmeldingen in ParnasSys geplaatst.

3. Mogelijkheden en grenzen van ondersteuning

In hoofdstuk 2 is beschreven hoe de basis- en extra ondersteuning is georganiseerd en vormgegeven op onze scholen. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de mogelijkheden en grenzen van de extra ondersteuning binnen onze scholen vanuit het kader van het samenwerkingsverband passend onderwijs 2203 (PO 22013).

3.1. Passend onderwijs PO 2203

Passend onderwijs is sinds 1 augustus 2014 de naam voor de manier waarop ervoor gezorgd wordt dat alle leerlingen binnen het onderwijs de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben: 'Ieder kind het onderwijs dat past bij wat hij of zij nodig heeft'. Passend onderwijs moet ervoor zorgen dat leerlingen zo goed mogelijk op hun plek komen te zitten. In verschillende afdelingen werken scholen voor basisonderwijs samen om aan alle leerlingen die beste onderwijsplek te kunnen geven. Daarbij kijken de scholen het liefst naar wat de leerling kán in plaats van wat hij níet zou kunnen. De samenwerkende scholen in een regio vormen met elkaar een samenwerkingsverband. Obs De Hoekstee en obs De Kievitshoek vallen onder het samenwerkingsverband PO 2203, afdeling Meppel (www.po2203.nl). Passend onderwijs betekent voor ons onderwijsteam dat leerlingen zich op onze scholen kunnen ontwikkelen passend bij hun mogelijkheden en dat er extra ondersteuning intern of extern wordt ingezet binnen de mogelijkheden van onze scholen. Als de grenzen van de extra ondersteuning zijn bereikt (§ 2.1.5.), heeft het schoolbestuur de plicht om een andere, passende plek voor de leerling te vinden (zorgplicht). Dit kan een andere basisschool of een school voor speciaal (basis)onderwijs zijn. De keuze voor een andere school valt ook onder 'passend onderwijs'. Dit gebeurt in nauwe samenspraak met de ouders.

3.2. Basis- en extra ondersteuning

De ib'er, de directeur en de voorzitter van College van Bestuur van Stichting Talent Westerveld onderhouden de contacten met het samenwerkingsverband en zien toe op uitvoering van de afspraken.

3.2.1. Beschrijving basisondersteuning volgens PO 2203

Elke school binnen het samenwerkingsverband dient de volgende basisondersteuning te kunnen bieden. De directeur en de ib'er zijn verantwoordelijk voor de ondersteuningsstructuur en vormen samen het zorgteam. http://www.po2203.nl/website/passend-onderwijs/basisondersteuning

Preventieve en lichte curatieve interventies, bestaande uit:

- vroegtijdige signalering van leer-, opgroei- en opvoedproblemen;
- de zorg voor een veilig schoolklimaat;
- een aanbod voor leerlingen met dyslexie of dyscalculie;
- een afgestemd aanbod voor leerlingen met meer of minder dan gemiddelde intelligentie;
- een toegankelijk schoolgebouw met aangepaste werk- en instructieruimtes en hulpmiddelen;
- een aanpak gericht op sociale veiligheid en voorkomen van gedragsproblemen;
- een protocol voor medische handelingen.

Deze preventieve en licht curatieve interventies worden planmatig uitgevoerd:

- eenduidig geldend voor het hele samenwerkingsverband;
- binnen de ondersteuningsstructuur van de school;
- onder regie en verantwoordelijkheid van de school;
- waar nodig met inzet van expertise van andere scholen;
- soms met inzet van ketenpartners;
- zonder indicatiestelling.

3.2.2. Beschrijving extra ondersteuning volgens PO 2203

Onder extra ondersteuning vallen zaken, zoals:

- crisisopvang;
- begeleiden of ondersteunen van een leraar;
- co-teaching;
- leerlingenondersteuning door middel van een remedial teacher, onderwijsassistentie en dergelijke;
- kortdurende of langdurige plaatsingen in het SBO of SO.

Deze extra ondersteuning betreft alle zorgniveaus. (§ 2.1.)
http://www.po2203.nl/website/passend-onderwijs/extra-ondersteuning

Preventieve ambulante begeleiding

Voor ondersteuningsvragen kunnen de scholen rechtstreeks terecht bij de ambulant begeleiders van het samenwerkingsverband. Extra ondersteuning is kortdurend (maximaal 12 uur) en vooral gericht op ondersteuning en versterking van de expertise van de leerkracht of het team. De ambulant begeleiders kunnen ook worden ingezet voor advies en observatie.

Arrangementen, Commissie Arrangeren (CA) en Commissie Toewijzing (CT)

Met arrangementen worden voorzieningen bedoeld die op aanvraag door de Commissie Arrangeren van het samenwerkingsverband kunnen worden toegekend aan leerlingen of leerkrachten met een extra ondersteuningsbehoefte. De Commissie Arrangeren bestaat een aantal onderwijsdeskundigen, waaronder een orthopedagoog, een pedagoog, een leerkracht en een ib'er, met zowel expertise in het regulier als in het speciaal (basis)onderwijs. De school kan grenzen aangeven bij de ondersteuningsmogelijkheden. Deze grenzen kunnen er zijn vanwege de complexiteit van de problematiek en de mate van zelfredzaamheid van de leerling. De veiligheid van de leerling of medeleerlingen kan in het geding zijn, waardoor een reguliere schoolplaatsing niet mogelijk is. Horizontale verwijzingen behoren tot de mogelijkheden. Wat op de ene basisschool niet kan, kan wellicht op een andere school wel. De stappen die doorlopen moeten worden om te komen tot een extra ondersteuningstoewijzing voor leerlingen die al op een school voor basisonderwijs zitten, zijn te vinden op de website van PO 2203. De school heeft de wettelijke verplichting om bij de aanvraag van extra ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband (een arrangement) een ontwikkelperspectief op te stellen. De ib'er coördineert de aanvraag voor extra ondersteuning. Indien er sprake is van plaatsing op SBO of SO geeft de Commissie Arrangeren hierover advies; de Commissie Toewijzing beslist over de toewijzing. De Commissie Toewijzing geeft een zogenaamde toelaatbaarheidsverklaring (TLV) af. (§ 2.3.3.)

3.3. MonPas

Sinds het schooljaar 2016-2017 registreren de scholen van PO 2203 een aantal gegevens in de digitale omgeving van MonPas (Framework). Vanuit het samenwerkingsverband is er de verplichting een aantal instrumenten (vragenlijsten en overzichten) in te vullen: de 'Monitor basisondersteuning', de 'Diversiteitsmeter' en de 'Expertise Scan'.
Via de school is het mogelijk MonPas in te zien. De schoolgegevens worden door de Commissie Arrangeren gehanteerd bij de beoordeling van aanvragen van extra ondersteuning voor een leerling.

3.3.1. Monitor basisondersteuning

De 'Monitor basisondersteuning' geeft inzicht in de kwaliteit van de basisondersteuning op niveau van de school, het bestuur en samenwerkingsverband. De scores worden opgeslagen zodat de ontwikkeling over de jaren zichtbaar wordt. Op deze wijze kan planmatig gewerkt worden aan kwaliteitsontwikkeling.

Er zijn dertien ijkpunten met elk een aantal indicatoren waarop de school zich beoordeelt:

- beleid ten aanzien van ondersteuning;
- schoolondersteuningsprofiel = Dit Intern ondersteuningsdocument i.c.m. MonPas;
- effectieve ondersteuning;
- veilige omgeving;
- zicht op ontwikkeling van leerlingen;
- opbrengst- en handelingsgericht werken;
- goed afgestemde methoden en aanpakken;
- handelingsbekwame en competente medewerkers;
- ambitieuze onderwijsarrangementen;
- zorgvuldige overdracht van leerlingen;
- betrokkenheid ouders en leerlingen;
- effectieve interne ondersteuningsstructuur;
- een effectief ondersteuningsteam.

3.3.2. Diversiteitsmeter

De 'Diversiteitsmeter' geeft inzicht in de diversiteit van de leerlingpopulatie op groeps- en schoolniveau. De leerlingen kunnen ingedeeld worden in vier ondersteuningsvormen: basisondersteuning, basisondersteuning plus, extra ondersteuning en extra ondersteuning plus. Voor elke school wordt jaarlijks de diversiteitsmeter ingevuld, waarmee zichtbaar wordt wat de verdeling van de ondersteuningsvormen is per groep. De diversiteitsmeter genereert een quotiënt dat aangeeft wat de zorgzwaarte is in een groep. Het diversiteitsquotiënt wordt niet alleen bepaald door het de mate van extra ondersteuning, maar ook door het aantal leerlingen in de groep en het feit of sprake is van een combinatiegroep. Tevens is er een overzicht van de extra tijd voor extra ondersteuning in de groep. Deze factor wordt niet meegenomen in het quotiënt.

3.3.3. Expertise Scan

Naast de ondersteuningsmogelijkheden in de groep, speelt ook de expertise van de leerkrachten een rol bij de mogelijkheden tot extra ondersteuning. 'Expertise' wordt in de 'Expertise Scan' omschreven als specifieke kennis, vaardigheden en ervaringen op bepaalde gebieden van de basis- en extra ondersteuning. De scan meet de expertise van de teamleden op negen expertisegebieden: taal en spraak, rekenen, minderbegaafd, meer-/hoogbegaafd, werkhouding, gedrag, fysieke gesteldheid, VVE/jonge kind en Nederlands als tweede taal (NT2). Het tiende onderdeel is een vrije invulling, een schoolspecifieke expertise. Hier kan worden aangegeven over welke expertise één of meerdere teamleden beschikken met betrekking tot de aanpak van leerlingen met een specifieke onderwijsvraag. De scores worden opgeslagen zodat de ontwikkeling over de jaren zichtbaar is. Op deze wijze kan planmatig gewerkt worden aan kwaliteitsontwikkeling. In ons onderwijsteam beschikken we over de volgende specialisten:
Specialist meer- en hoogbegaafdheid
Rekenspecialist
Taal-/leesspecialist

3.4. Externe contacten

Om optimaal af te stemmen op de onderwijsbehoeften van leerlingen is het soms nodig contact te zoeken met externen die specifieke expertise hebben. De school heeft overleg met en vraagt advies of ondersteuning aan verschillende specialisten. Ook ouders kunnen in contact opnemen met deze personen of organisaties.

Samenwerkingsverband PO2203
http://www.po2203.nl
Voor extra ondersteuning kan een beroep worden gedaan op de middelen vanuit het samenwerkingsverband passend onderwijs door middel van preventieve ambulante begeleiding of een arrangement. (§ 3.2.2.) Er zijn goede contacten met de scholen voor speciaal basisonderwijs (Reestoeverschool en Voetelinkschool) en met de scholen voor speciaal onderwijs (de Ambelt, de Twijn en de Mackayschool) binnen het samenwerkingsverband. Zo kan van de kennis van de speciale scholen gebruik gemaakt worden binnen het reguliere basisonderwijs.
http://www.po2203.nl/website/basisonderwijs

Onderwijs Advies Team (OAT)
http://www.po2203.nl/website/afdeling-meppel/onderwijs-advies-team
Het OAT is een vertegenwoordiging van specialisten uit het onderwijs, de zorg en de gemeente, die ouders en scholen advies geven wanneer er vragen zijn over de ontwikkeling, opvoeding en verzorging van kinderen jonger dan 5 jaar. Het OAT ondersteunt ook bij de keuze van de juiste school indien er zorgen zijn.

Zorg Advies Team (ZAT)
In het ZAT komen de jeugdarts (GGD), de schoolverpleegkundige (GGD), de schoolmaatschappelijk werker (Welzijn MensenWerk), de schoolorthopedagoog (IJsselgroep), de ib'er en indien wenselijk de leerkracht en de ouders bijeen om samen te bespreken hoe een kind zich op school en thuis optimaal kan ontwikkelen. Hier wordt vanuit verschillende perspectieven naar het kind gekeken. Het betreft zowel casuïstiek (al dan niet anoniem) als het samenvoegen van informatie om te komen tot een goed advies. Ouders worden altijd op de hoogte gesteld als hun kind wordt besproken. Het ZAT komt drie keer per jaar bijeen.

IB-netwerk
Binnen Stichting Talent Westerveld zijn vijf ib'ers. Zij komen ongeveer tien keer per schooljaar bijeen, waarvan een aantal keren onder begeleiding van de orthopedagoog. Het doel van het IB-netwerk is de kwaliteit van zaken op het gebied van interne begeleiding te verbeteren en beleid binnen de stichting, waar nodig en mogelijk, af te stemmen. De activiteiten variëren van intervisie en kennisdeling tot het samen onderzoeken hoe beleid of protocollen vorm kunnen worden gegeven. Er zijn nauwe contacten met het IB-netwerk van Wolderwijs, waarmee de ib'ers van Stichting Talent Westerveld gezamenlijke scholing hebben. Stichting Talent Westerveld een onderwijskundig beleidsmedewerker aangesteld, die de ib'ers en directeuren met advies kan ondersteunen.

Orthopedagoog Stichting Talent
Indien nodig kunnen ouders (na overleg met de ib'er) en teamleden Rianne Ridderinkhof consulteren. Zij is onderwijsadviseur (gedragswetenschapper passend onderwijs en GZ-psycholoog). Zij kan ook ingezet voor beperkte schoolonderzoeken en observaties, waardoor beter zicht wordt verkregen op de onderwijsbehoeften van de leerling. Deze onderzoeken zijn op verzoek van de school en in samenspraak met de ouders. Met de adviezen die uit deze onderzoeken en observaties naar voren komen, kunnen beredeneerde en verantwoorde vervolgstappen worden genomen.

Voorschoolse educatie
De beide scholen hebben goede contacten met de leidsters van de peuterspeelzaal in Wilhelminaoord en de kinderopvang. Wanneer een kind van de peuterspeelzaal of de kinderopvang naar de basisschool gaat, vindt er een warme overdracht plaats. De school ontvangt met toestemming van de ouders de relevante stukken uit het dossier. Op deze wijze wordt een doorgaande ontwikkeling geborgd.

Voortgezet onderwijs
Dit geldt ook voor de overstap van de basisschool naar het voortgezet onderwijs. Er zijn goede contacten met de scholen in Diever, Steenwijk en Meppel, waar de meeste leerlingen naar toe gaan. In enkele gevallen gaan leerlingen naar scholen in Beilen of Assen. Ook dan is er een warme overdracht.

School Maatschappelijk Werk (SMW)
http://www.welzijnmw.nl/diensten-en-activiteiten/school-maatschappelijk-werk/
Het School Maatschappelijk Werk biedt professionele hulp aan kinderen en jongeren van 4 tot 18 jaar en hun ouders bij het omgaan met of het oplossen van verschillende problemen. Het inschakelen van de schoolmaatschappelijk werker gebeurt altijd in overleg. Vaak zal het initiatief uitgaan van de intern begeleider of de leerkracht, maar ook ouders en/of jongeren kunnen, als ze dat nodig vinden, rechtstreeks contact opnemen met de schoolmaatschappelijk werker. Vaak is een gesprek met de schoolmaatschappelijk werker voldoende om weer vooruit te kunnen. In andere gevallen is een wat langere vorm van hulp of ondersteuning nodig. Dit wordt in gezamenlijk overleg afgesproken. De gesprekken kunnen op school of thuis plaatsvinden, maar op het centrale kantoor is ook een mogelijkheid. De schoolmaatschappelijk werker verwijst door wanneer meer of andere hulp nodig is. Het School Maatschappelijk Werk is onderdeel van het netwerk Centrum Jeugd en Gezin (CJG). Zonder toestemming van ouders verstrekt het School Maatschappelijk Werk geen informatie aan derden. Bovendien hebben de ouders altijd het recht de eigen gegevens in te zien. Vanuit Welzijn MensenWerk worden ook gratis trainingen gegeven bijvoorbeeld voor kinderen in echtscheidingssituaties of voor kinderen die wat sterker in hun schoenen zouden kunnen staan (sociale vaardigheidstrainingen). De schoolmaatschappelijk werker die onze scholen wekelijks bezoekt is Anna Both (06 49224305). Tijdens schoolvakanties en buiten schooltijden is er altijd iemand van het School Maatschappelijk Werk bereikbaar via Welzijn MensenWerk; 085-273 14 44.

Beweegcoaches gemeente Westerveld
Via de nieuwsbrieven van school en flyers worden ouders en leerlingen op de hoogte gehouden van activiteiten die leerlingen aanzetten tot bewegen. Jaarlijks vindt op een in de groepen 1 en 2 (en indien nodig in groep 3) een motorische screening plaats waarna aansluitend (indien nodig en met toestemming van de ouders) met Gym Xtra kan worden gestart. Dit is op school onder schooltijd.

Gemeente Westerveld
https://www.gemeentewesterveld.nl/Inwoners/Zorg_en_inkomen/Jeugd_opvoeden_opgroeien
Sociaal Team
https://www.gemeentewesterveld.nl/Inwoners/Zorg_en_inkomen/Handige_links_informatie/Sociaal_team

Veilig Thuis Drenthe
http://www.veiligthuisdrenthe.nl/veilig-thuis.html
Wie te maken krijgt met (vermoedens van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling, kan contact opnemen met Veilig Thuis Drenthe.

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling
Wij werken volgens de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.
https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode

GGD Drenthe
GGD Drenthe werkt nauw samen met het onderwijs. hun diensten en gezondheidsthema's sluiten aan bij de dagelijkse praktijk op uw school. U vindt hier onder meer informatie over diverse infectieziekten op school, het gezondheidsonderzoek en wat te doen bij een calamiteit op school.
https://www.ggddrenthe.nl/scholen/

Logopedie
Vanuit de GGD Drenthe wordt in groep 2 een logopedische screening afgenomen. Ouders worden digitaal benaderd door de GGD en geven toestemming voor onderzoek op school. Ouders vullen een lijst in met vragen over de gezondheid en ontwikkeling.

Gezondheidsonderzoek
In de groepen 2 en 7 worden de leerlingen gezien door de verpleegkundige of de jeugdarts van de GGD. Procedure op de wijze zoals de logopedische screening. Daarnaast kunnen ouders ook terecht op het spreekuur van de jeugdarts. Relevante informatie wordt alleen met toestemming van ouders gedeeld met school.

GGZ Drenthe
GGD Drenthe werkt nauw samen met het onderwijs. Hun diensten en gezondheidsthema's sluiten aan bij de dagelijkse praktijk op uw school. U vindt hier onder meer informatie over diverse infectieziekten op school, het gezondheidsonderzoek en wat te doen bij een calamiteit op school.
https://ggzdrenthe.nl/over-ggz-drenthe

Overige contacten
N.a.v. onderzoeken door ouders (orthopedagogen, psychologen, artsen, dyslexiespecialisten enz.) heeft de school in overleg met de ouders gesprekken met deze specialisten. Deze gesprekken worden gevoerd in bijzijn van de directeur of ib'er.

4. Literatuur

Beukering, T. van, Lange, S. de, & Pameijer, N. (2014). De uitgangspunten van Handelingsgericht werken 1 – 4 en 5 - 7. Geraadpleegd op 05-06-2020, van https://wij-leren.nl/hgw-pameijer.php

Kerpel, A. (2014). Handelingsgericht werken. Geraadpleegd op 6-6-2020, van https://wijleren.nl/hgw-handelingsgericht-werken.php

Marzano, R. J. (2007). Wat werkt op school, research in actie. Vlissingen: Bazalt. Pameijer,

N., & Beukering, T. van, (2008). Handelingsgericht werken: een handreiking voor de interne begeleider. Leuven: Acco. Vegt,

Bijlagen

Bijlage 1: Toetskalender 2020-2021

	OKTOBER	NOVEMBER	DECEMBER	JANUARI	FEBRUARI	MAART	APRIL	MEI	JUNI
1	Sidi PO	Kanvas				Kanvas			
2	Sidi PO	Kanvas		Kleuterrisicoscreening		Kanvas		Kleuterrisicoscreening	
3	Sidi PO Herfstsignalering	Kanvas		Wintersignalering Rek.&Wisk. 3.0 M3 Spelling 3.0 M3 AVI (versie B) DMT (kaart 1A + 2A)		Kanvas	Lentesignalering Tussenmeting* AVI (versie B) DMT (Kaart 1C+2C+3C)	Rek.&Wisk. 3.0 E3 Begr. Lezen 3.0 E3 Spelling 3.0 E3 AVI (versie A) DMT (kaart 1B+2B+3B)	
4	Sidi PO Tussenmeting* AVI (versie A) DMT (Kaart 1B+2B+3B)	Kanvas		Rek.&Wisk. 3.0 M4 Begr. Lezen 3.0 M4 Spelling 3.0 M4 AVI (versie B) DMT (kaart 1C+ 2C+3C)		Kanvas	Tussenmeting* AVI (versie B) DMT (Kaart 1B+2B+3B))	Rek.&Wisk. 3.0 E4 Begr. Lezen 3.0 E4 Spelling 3.0 E4 AVI (versie A) DMT (kaart1A+2A+3A)	
5	Sidi PO Tussenmeting* AVI (versie A) DMT (Kaart 3A(+2A+1A))	Kanvas		Rek.&Wisk.3.0 M5 Begr. Lezen 3.0 M5 Spelling 3.0 M5 AVI (versie B) DMT (kaart 3B(+2B+1B))		Kanvas	Tussenmeting* AVI (versie B) DMT (Kaart 3A(+2A+1A))	Rek.&Wisk. 3.0 E5 Begr. Lezen 3.0 E5 Spelling 3.0 E5 AVI (versie A) DMT (kaart 3C(+2C+1C))	
6	Sidi PO Tussenmeting* AVI (versie A) DMT (Kaart 3C (+2C+1C))	Kanvas		Rek.&Wisk. 3.0 M6 Begr. Lezen 3.0 M6 Spelling 3.0 M6 AVI (versie B) DMT (kaart) 3A(+2A+1A))		Kanvas	Tussenmeting* AVI (versie B) DMT (Kaart 3C (+2C+1C))	Rek.&Wisk. 3.0 E6 Begr. Lezen 3.0 E6 Spelling 3.0 E6 AVI (Versie A) DMT (kaart 3B(+2B+1B))	
7	Sidi PO Tussenmeting* AVI (versie A) DMT (Kaart 3B (+2B+1B))	Kanvas		Rek.&Wisk. 3.0 M7 Begr. Lezen 3.0 M7 Spelling 3.0 M7 AVI (versie B) DMT (kaart 3C(+2C+1C))		Kanvas	Tussenmeting* AVI (versie B) DMT (Kaart 3B (+2B+1B))	Rek.&Wisk. 3.0 E7 Begr. Lezen 3.0 E7 Spelling 3.0 E7 AVI (versie A) DMT (kaart 3A(+2A+1A))	
8	Sidi PO Tussenmeting* AVI (versie A) DMT (Kaart 3A (+2A+1A))	Kanvas		Rek.&Wisk. 3.0 M8 Begr. Lezen 3.0 M8 Spelling 3.0 M8 AVI (versie B) DMT (kaart 3B(+2B+1B))		Kanvas	Eindtoets Route 8 Tussenmeting* AVI (versie A) DMT (Kaart 3A (+2A+1A))		

*** alleen uitvallers (IV + V lln.) AVI tussenmeting: Versie A! AVI- en DMT-toetsen: afnemen in de 2e helft januari/1e helft februari en 2e helft mei/ 1e helft juni, Tussenmeting begin april.**
SiDi PO: Groepsoverzicht + verdieping meerbegaafden. Na toets, gegevens invoeren in Parnassys en uitdraai in de groepsmap.

Toelichting
Toetskalender

- Gegevens invoeren in Parnassys
- * betekent: ‘alleen leerlingen die uitvallen’ (= IV/V-score) voor de tussenmetingen Spelling (PI-dictee) en AVI in oktober en april. Tussenmeting AVI begin april. Hoofdmeting eind mei/begin juni.
- SiDi 3-PO in september??.....:

- KanVAS in november en maart:
    - Afname Docentvragenlijst, Sociogram (naar eigen inzicht, alternatief www.sometics.nl) en vanaf groep 5 ook Leerlingvragenlijst. Hier zijn twee lijsten van: één voor sociale en emotionele ontwikkeling en één voor veiligheid. De ‘Veiligheidslijst’ van de leerlingen wordt einde schooljaar uitgewisseld met de inspectie.
- In november worden beide lijsten van KanVAS ingevuld door de leerlingen van de groepen 5 t/m 8.
- In april wordt de lijst voor sociale en emotionele ontwikkeling van KanVAS ingevuld en de vragenlijst voor veiligheid niet. Die is opgenomen in de tevredenheidspeiling die einde van het schooljaar wordt afgenomen.
    - **Invullen per groep**, geen combinatiegroep, behalve sociogram.
    - Bespreking van de resultaten in het team, indien nodig overleg leerkracht/ib’er (en ouders).

Bijlage 2 Planmatig werken 2020-2021

Oranje = deadline

Periode 1	**Start plan 1: 31-08-2020 Einde plan 1: 1-03-2021**
19-08-2020	HS samen plannen maken en doelen stellen (***Indien nodig***) 13.30 – 15.30
26-08-2020	KH samen plannen maken en doelen stellen (***Indien nodig***) 13.30 – 15.30
31-08-2020	Groepsplan 1 in Sharepoint en IHP in Parnassys
Herfstvakantie	
2-11-2020	Tussenevaluatie 1 plan 1 in Parnassys/Sharepoint
29-10-2020	HS Groepsbespreking onder schooltijd
5-11-2020	KH Groepsbespreking onder schooltijd
Kerstvakantie	
18-01-2021	Start CITO M-toetsen t/m 1-2-2021
12-02-2021	Uiterste datum M-toetsen in Parnassys
19-02-2021	HS en KH analyse en presentatie M-toetsen
Voorjaarsvakantie	
1-03-2021	Eindevaluatie plan 1 klaar
Periode 2	**Start plan 2: 8-03-2021 Einde plan 2: 25-06-2021**
2-03-2021	HS samen plannen maken en doelen stellen (***Indien nodig***) 15.15 – 16.45
3-03-2021	KH samen plannen maken en doelen stellen (***Indien nodig***) 13.30 – 15.30
4-03-2021	HS samen plannen maken en doelen stellen (***Indien nodig***) 15.15 – 16.45
8-03-2021	Groepsplan 2 in Sharepoint en IHP in Parnassys
16-03-2021	HS Groepsbespreking onder schooltijd
18-03-2021	KH Groepsbespreking onder schooltijd
19-04-2021	Tussenevaluatie 2 plan 2 in Parnassys/Sharepoint
Meivakantie	
7-06-2021	Start CITO E-toetsen t/m 18-06-2021
18-06-2021	Uiterste datum E-toetsen in Parnassys
22-06-2021	HS en KH analyse en presentatie E-toetsen
25-06-2021	Eindevaluatie plan 2 klaar
6-07-2021	HS Groepsbespreking en overdracht onder schooltijd
7-07-2021	KH Groepsbespreking en overdracht onder schooltijd

Bijlage 3 Kijkwijzer groepsanalyse

Kijkwijzer Groepsanalyse

Wat valt op?
Is de gemiddelde vaardigheidsscore boven of onder de gestelde normen?
Heb ik de gestelde doelen gehaald?
Welke onderdelen worden heel goed en welke onvoldoende beheerst door gehele groep?
Welke onderdelen worden heel goed en welke onvoldoende beheerst door enkele leerling(en)?
Liggen de percentages boven- en onderpresteerders boven of onder de gestelde norm?
Waren de gestelde doelen reëel?

Wat zijn mogelijke verklaringen?
Denk aan 7xL: Leiding, Leerkracht, Leerling, Leerstof, Leermateriaal, Leeromgeving, Leertijd.
Verwachtte ik de resultaten voor de gehele groep en voor de opvallende goed en zwak presterende leerlingen?
Is de getoetste leerstof voldoende aan bod geweest de afgelopen periode tijdens de lessen qua tijd en instructie?
Ken ik de inhoud en aanpak van de Cito-toetsen?
Ken ik de leerstof van de groepen voor en na mij?
Ken ik de leerdoelen/lijnen van mijn groep voor de diverse vakken?
Wat is de kwaliteit van mijn instructie (reflectie op instructiegedrag leerkracht): inzet IGDI-model? - verlengde instructie (in hoeverre is verlengde instructie anders dan herhaalde instructie, bv. bij rekenen op een lager niveau in handelingsmodel instrueren) - herhaling instructie - individuele instructie geboden - voordoen ('modelen') - terugvragen - samen doen - voldoende gelegenheid geboden om zelf in te oefenen - geholpen denkstappen te zetten - feedback - looprondes
Besteed ik te veel of te weinig tijd aan de zorgkinderen/risicokinderen?
Hoe is de afstemming tussen groep en extra begeleiding, oefenstof en instructiewijze?
Bij risicoleerlingen en leerlingen die boven verwachting presteren ligt de mogelijke verklaring op het gebied van 1. leerlingkenmerken: - motivatie, interesse - faalangst - soc. emotionele gebeurtenis ten tijde van toets - adequaat strategiegebruik of beschikt over onvoldoende oplossingsstrategieën (of andere factoren uit analyse op vakinhoud) - afleidbaarheid - gedrag 2. leerkrachtfactoren, zoals… (instructie, begeleiding, interactie, tijd, etc) 3. ouders, zoals …. (thuis oefenen, etc)
Hebben de goede leerlingen voldoende uitdaging?
Hoeveel en welke instructie is nodig? (afstemming met onderwijsbehoeften)
Hoeveel en welke begeleiding is nodig? (afstemming met onderwijsbehoeften)
Zijn er pedagogische maatregelen nodig?
Is mijn klassenmanagement op orde?
Is de gebruikte tijd effectief en efficiënt?

Conclusies en Acties
Moet ik mijn groepsoverzicht bijstellen? (stimulerende/ belemmerende factoren, analyse en onderwijsbehoeften aanvullen)
Zijn er wijzigingen nodig in instructietijd en/of instructiewijze?
Welke interventies ga ik kiezen? (sluiten ze aan bij de analyse en onderwijsbehoeften?)
Zijn de gekozen interventies voor mij haalbaar en uitvoerbaar?

Zijn de gekozen interventies effectief en opbrengstgericht?
Staan de interventies in mijn groepsplan?
Moet ik mijn groepsplan bijstellen?
Wat heb ik van de afgelopen periode geleerd?
Wat heb ik nodig om de interventies succesvol uit te voeren?
Welke doelen ga ik stellen? (vaardigheidsscores en percentages en Cito-niveaus)
Over welke individuele kinderen wil ik nader in gesprek/leerlingbespreking en kindgesprek

Bijlage 4: Voorbeeld Cito groepsanalyse M- en E-toets

LVS CITO toetsen schooljaar 2019-2020 en 2020-2021 **School OBS De Hoekstee** **Directeur Albert Elken**

gr	IIn 18-19	IIn 19-20	DMT					BL					Spelling					Rek/Wis				
			19 20 M	19 20 E	Doel NW M 20-21		Doel NW E 20-21	19 20 M	19 20 E	Doel NW M 20-21		Doel NW E 20-21	19 20 M	19 20 E	Doel NW M 20-21		Doel NW E 20-21	19 20 M	19 20 E	Doel NW M 20-21		Doel NW E 20-21
1																						
2																						
3	13	18	2,7	2,2	3,0		3,0						3,6	4,1	3,0		3,7	3,6	3,1	3,0		3,7
4	15	11	2,3	2,6	2,0		2,5	3,1	3,3	3,0		3,2	2,5	3,8	3,8		3,0	3,8	3,8	4,2		4,0
5	11	18	4,1	3,9	3,7		4,2	3,8	2,8	3,0		3,9	2,9	2,4	4,2		3,2	3,0	1,0	4,3		3,5
6	7	13	3,2	2,2	3,0		3,5	2,9	3,4	3,2		3,0	3,1	3,1	4,3		3,5	3,8	2,3	4,3		4,0
7	10	8	2,0	1,8	1,5		2,2	3,0	2,5	3,5		3,2	1,7	0,8	4,0		2,4	2,8	4,0	3,0		3,1
8	13	10	4,3		4,0			3,4		3,2		3,5	3,5		4,0			2,5		3,7		

NW=niveauwaarde. Dit is de waarde die in Parnassys de CITO-resultaten koppelt aan de waarden A t/m E

A= 4-5	B= 3-3,9	C= 2-2,9	D= 1-1,9	E= 0-0,9	3,0 = LG

7 = Groepen met minder dan 10 leerlingen. Dit vraagt voorzichtigheid en nuancering m.b.t het trekken van conclusies op groepsniveau.

Conclusie/Analyse/Oorzaken/interventies:

DMT

Begrijpend Lezen

Spelling

Rekenen/Wiskunde

Bijlage 5: Schema zorgniveau

Schema zorgniveau Kievitshoek/Hoekstee

		Signalering	Betrokkenen	Handeling	Formulieren/dossier	Evaluatie
Passend en kwalitatief goed onderwijs binnen de school	1 Basisondersteuning *Niveau 0: basisondersteuning*	Leerling: Gedijt bij onderwijsaanbod Beheerst de leerstof Laat voldoende vaardigheidsgroei zien. Voldoende sociaal emotionele ontwikkeling	Leerkracht (OA) Leerling	Leerkracht stelt groepsoverzicht op en groepsplan op 3 niveaus: 1 Leerling met verdieping op de leerstof 2 Leerling doet mee met basisstof 3 Leerling met intensieve instructie Leerkracht noteert dit in de zorgzuil. Leerkracht geeft les volgens het (A)DIM.	Zorgzuil Groepsmap Groepsplan/***model kleuters*** Groepsoverzicht Parnassys Sidi-PO Kanvas Toetskalender	Groepsbezoeken door: Intern Begeleider en Directie. Collegiale consultatie 2 keer per jaar groepsbespreking
	2 Ondersteuning binnen de groep	Leerling: Gedijt onvoldoende bij onderwijsaanbod bij verlengde instructie Signalen onvoldoende sociaal emotionele ontwikkeling Heeft behoefte aan verdieping bij onderwijs aanbod	Leerkracht (OA) Leerling Ouders	Leerkracht plaatst leerling in een subgroep binnen groepsplan (verlengde instructie) Leerkracht voert gesprek met leerling. Collegiale consultatie.	Zorgzuil Groepsmap Groepsplan/OVM Groepsoverzicht Parnassys	Onderwijsbehoeften duidelijk en lost de ondersteuning het probleem op? Ja: ga zo door Nee: Ga naar stap 3
	3 Extra ondersteuning *Niveau 1: extra ondersteuning door de leerkracht*	Ondanks extra begeleiding door de leerkracht in de groep gedijt de leerling onvoldoende en/of is er onvoldoende sociaal emotionele ontwikkeling. Ondanks verdieping in onderwijsaanbod is er onvoldoende uitdaging voor leerling	Leerkracht (OA) Leerling Ouders Intern Begeleider Hoogbegaafdheid/taal/lees/reken/gedrags specialist	Oudergesprek. Onderwijsbehoeften in beeld brengen, dit in groepsmap noteren. Intern Begeleider observeert de leerling.	Zorgzuil Groepsmap Groepsplan/OVM Groepsoverzicht Parnassys Sidi-PO Kanvas	Leerlingbespreking Onderwijsbehoeften duidelijk en lost de ondersteuning het probleem op? Ja: ga zo door Nee: Ga naar stap 4A
	4A Intensieve ondersteuning *Niveau 2: specifieke ondersteuning na intern onderzoek*	De extra hulp heeft onvoldoende effect vanuit HGW cyclus Leerkracht is handelingsverlegen.	Leerkracht, leerling, ouders, IB'er en Ambulant begeleider of Rianne (vanuit SWV/stichting) of bespreking in ZAT of SMW. Directeur	Leerlingbespreking met IB en ouders. PAB aanvragen bij SWV. Leerling bespreken (HGW). Directeur informeren Leerkracht en ib'er (leerling) stellen samen handelingsplan op.	Zorgzuil Groepsmap Groepsplan/OVM Groepsoverzicht PAB formulier Handelingsplan Parnassys	Onderwijsbehoeften duidelijk en lost de ondersteuning op? Evaluatie van interventies. Ja: stel de ondersteuning vast Nee: ga naar stap 4B
	4B Extern onderzoek *Niveau 3: specifieke ondersteuning na extern onderzoek/ begeleiding*	Uitvoeren extern onderzoek naar ondersteunings-behoeften.	Leerkracht, leerling, ouders, IB'er en Ambulant begeleider of Rianne (vanuit SWV/stichting) Directeur	IQ en/of EQ onderzoek aanvragen. Intern Begeleider vult kind gegevens in OPP in. Leerkracht vult de kind kenmerken en onderwijsbehoeften in.	OPP Parnassys	Onderwijsbehoeften duidelijk en lost de ondersteuning op? Ja: stel de ondersteuning vast Nee: ga naar stap 5
	5 Ondersteuning SWV	Na interventies of arrangement: de school kan niet aansluiten bij de onderwijsbehoeften van het kind.	Leerkracht, leerling, ouders, IB'er en Ambulant begeleider of Rianne (vanuit SWV/Stichting) Directeur	Arrangement aanvragen bij SMV	Formulieren arrangement OPP Parnassys	Alle hulp is geboden en ondersteuning heeft tot de oplossing gezorgd? Ja: Nee: Verwijzing naar WijsZo of SBO/SO.
Ondersteuning buiten de school	6 WijsZo (niet voor iedere leerling de stap) *Niveau 4: grenzen aan zorg bereikt*	De leerling wordt tijdelijk (drie maanden) in de Kansgroep opgenomen.	Leerkracht, leerling, ouders, IB'er en Ambulant begeleider Directeur	Oudergesprek om ouders te begeleiden bij het verwijzingstraject	OPP Parnassys	Veel onderling contact tussen WijsZo en basisschool van herkomst. Na drie maanden wordt bekeken wat voor de leerling het beste is: terug naar school van herkomst, plaatsing op andere basisschool, verlenging in Stergroep, SBO of SO.
	7 Speciaal (basisonderwijs) onderwijs	De leerling is geplaatst op een school voor SBO of SO.	Leerkracht, leerling, ouders, IB'er en Ambulant begeleider Directeur	Oudergesprek om ouders te begeleiden bij het verwijzingstraject	Formulieren TLV OPP	Leerling is verwezen, het dossier wordt afgerond in parnassys. Tweejaarlijks vanuit SO/SBO

OVM ontwikkelingsvolgmodel (gr. 1-2) **HGW** handelingsgericht werken **SMW** school maatschappelijk werk **SWV** Samenwerkingsverband **TLV** toelaatbaarheidsverklaring
DIM directe instructiemodel **ZAT** zorg advies team **PAB** preventief ambulant begeleider **OPP** ontwikkel perspectief **OA** onderwijsassistent